

Óli Jacobsen

Kaj í Bartalstovu: Til lands í Íslandi

Tað var ikki lætt at sleppa við føroyskum skipum undir krígunum. Men tað bar framvegis til at fara til lands í Íslandi

3. partur

Í minari tíð er Syðrugøtu rakt av fleiri skipsvanlukkum. Í 1924, árið sum eg varð føddur, gekk toftasluppin, Anna, burtur á Suðurlandinum. Ein av teimum 17 monnunum, sum fórust var tann 22 ára gamli Poul Anton Jacobsen, sum var einasta barn hjá Elspu Katrinu og Petur Jakku á Dunganum. Hann hevði havt tuberkular, men var hildin at vera so frægur, at hann kundi fara burtur.

Tað segðist, at hann var farin upp at bløða, og teir vóru á veg inn við honum at fáa lækna hjálp, tá vanlukkan hendi nærindis Grindavík.

Edda í Ólavstovu misti pápa sín, Edvard, í hesi vanlukku. Mamma hennara doyði, tá ið hon varð fødd. Tá fór hon til Syðrugøtu, har hon vaks upp hjá ommuni og abbanum í Ólavstovu. Sjálv táttaði hon væl í 100, tá ið hon doyði í fjór.

Í 1932 gekk Immanuel burtur við 19 monnum. Triggir gøtumenn fórust. Tveir vóru úr Norðragøtu, Hans Jacob Havstrey, sum tá var nývaldur formaður í fiskimannafelagnum, og Óli Müller.

Í Syðrugøtu var tað Óli Poulsen, Óli hjá Dánjali, sum doyði frá konu og trimum smáum børnum, tað yngsta var ikki føtt.

Orsøkin til, at eg minnst hetta so væl, hóast eg bara var 9 ára gamal, er, at Mia, mostir, misti mannin, Sofus Solmunde, sum doyði frá trimum døtrum. Hann var seldfirðingur, og tey búðu í Søldarfirði. Jakku mammubeiggi kom tá av Húsum at vera hjá Miú eina tíð.

Mia giftist seinni við Jákup Andreas hjá Mikkjali í Barbustovu og flutti aftur til Syðrugøtu. Jákup Andreas doyði longu í 1956, so Mia bleiv einkja aðru ferð og sat hesa ferð einkja í 50 ár.

Í 1940 hendi aftur ein syrgilig vanlukka. Tá sjólátst tann 14 ára

Mia, mostir Kaj, á 100 ára degnum saman við soninum Tórður

gamli Óla Jákup, sonur Elisabeth og Sámál Jákup á Toftini. Hann hevði verið í Grønlandi við Polarbjørn, har Óla Hans Olsen, kendur skipari í Gøtu, var skipari. Teir høvdu fingið last og vóru á heimveg.

Tað er ikki greitt, hvat ið var hent. Teir høvdu skipshund, og eina ferð hoyrist eitt sovrðið levint av hundinum. Tá teir fara at kanna eftir, nú er Óla Jákup horvin. Hildið varð, at Óla Jákup hevði spælt við hundinum. Hann hevur verið áhaldsin og er farin til sjós. Hundurin hevur varnast, at her var okkurt galið og hevur tískil gjørt um seg.

Tað varð beinanvegin vent at leitað eftir honum, men Óla Jákup fanst ikki aftur. Hetta var ógvuliga syrgiligt. Beiggin, Sofus, uppkallaði seinni ein son eftir Óla Jákupi.

Mina á Skansa fekk eisini eina harða lagnu. Hon misti á sjónum mannin, Símun Petur, í 1946 og sonin, Paula, í 1956.

Til lands á Hrisey

Eg havi sum ein av teimum seinastu upplivað tann partin av føroyskari fiskivinnusøgu, sum er at fara til lands í Íslandi. Fyrst í hin øldini var hetta ein stórvinna. Hundrað tals fiskimenn fóru yvir á Eysturlandið at rógva út, har teir eisini virkaðu fiskin á landi. Teir komu so heim aftur um heystið.

Í 1943 fór eg til Íslands at rógva út á Hrisey, sum liggur á munninum á Eyðafjørðinum, einar 20 fjórðingar norður frá Akureyri. Eg róði út við einum íslendingi, kallaður Keli.

Har vóru eisini tveir føroyskir bátar. Á øðrum teirra vóru fleiri syðrugøtumenn, brøðurnir Dánjal, Jákup Andreas á Mýrini, Hjalgrim, sonur Jákup Andreas og Petur í Guttastovu.

Teir fóru nokk so skjótt heim, tí Petur var forlovaður við dóttir Jákup Andreas, Fridu, sum var so sjúk. Tí fóru teir heim áðrenn tíð. Tað eydnaðist teimum at

siggja Fridu, áðrenn hon doyði. So illa vildi til, at 14. februar árið eftir gekk Petur burtur á útróðri. Hann var ikki afturfunnin, men hann stendur á gravsteininum hjá Fridu.

Hrisey er lítil oyggj umleið 8 km². Tá búðu har 270 fólk. Men her sum í øðrum smáum plássum flyta fólk burtur, so nú eru tey um 200.

Har var nógur útróður, vit fiskaðu við línu. Har vóru eisini skip, sum hoyrdu til Hrisey.

Fiskurin var fyrri ein part avreiddur til føroysk skip, sum seldu hann á bretska marknaðinum. Tá so eingi skip vóru at taka ímóti, saltaðu vit fiskin sjálvir.

Har var eingin kei, bara sandur. Tað var eisini nokk so bratt upp fyrri. So vit máttu bera fiskin upp á bakkan. Men í 1945 gjørdur teir so eina kaj. Úrtøkan hjá okkum var ikki tann stóra.

Eg var og vitjaði har fyrri nøkrum árum síðani. Tá var lítið gott eftir av fiskivinnuni har. Allar

Kaj í Bartalstovu

kvoturnar eru endaðar á Akureyri.

Eisini á Bakkafjørðinum

Í 1944 var eg á Bakkafjørðinum og róði út. Hetta gav nokk so fitt av sær. Vit høvdu eitt áttamannafar, Tjaldrið. Líggjas á Fløttinum, sum stóran part av lívinum róði út á Bakkafjørðinum, var eisini har. Fløttur var eitt kent navn á Bakkafjørðinum.

Tað vóru yvir 50 føroyingar, sum róðu út á Bakkafjørðinum. Hetta gjørdi, at øll í bygðini dugdu føroyskt. Henda søgan er nokk so væl lýst í teimum greinum, sum vórðu skrivaðar frá teimum ferðum, sum vóru gjørdar har yviri frá 2009-2012. Onnur týðningarmikil pláss, sum eisini vórðu vitjað, vóru til dømis Tórshøfn, Skála á Langanesi, Seyðusfjørður, Norðfjørður og Vættranes.

Mjóvanes kom eina ferð inn á Bakkafjørðin. Teir vóru á sildaveiðu og Júst í Túni var bassi. Eina ferð hildu teir seg kasta eftir sild, tá var tað ein toskatorva, tað vóru 18 tons í. Vit vóru so bidnir um at koma og kryvja og hjálpa til at fáa fiskin til sættis. Vit finga góða lön. Annars var kontraktin hjá

Thean Jardus fekk sitt seinasta hvíldarstað á Hrisey